

Prawo wyznaniowe

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

	Str.	Nb.
Wykaz skrótów	XIII	
Wykaz literatury	XVII	
Przedmowa	XIX	
Przedmowa do wydania trzeciego	XVII	
Rozdział I. Wiadomości wstępne	1	1
§ 1. Wprowadzenie do prawa wyznaniowego	1	1
I. Pojęcie prawa wyznaniowego	1	1
II. Prawo wyznaniowe w systemie prawa polskiego	3	5
III. Kościoły, związki wyznaniowe, sekty	3	6
IV. Unormowania państwowe a prawo wewnętrzne związków wyznaniowych	5	10
§ 2. Zarys historii tolerancji i wolności religijnej	6	10
§ 3. Systemy relacji państwo – kościół w ujęciu historycznym	11	18
I. Uwagi ogólne	12	18
II. Systemy powiązania	13	19
1. Monizm religijno-polityczny	13	19
2. Cezaropapizm	14	20
3. Teokracja papieska (papocezaryzm)	15	21
4. Jurysdykcjonalizm	16	22
III. Systemy rozdziału kościoła od państwa	17	23
1. Model francuski	17	23
2. Model sowiecki	19	24
IV. Systemy wzajemnej niezależności państwa i kościoła	20	25
1. Model amerykański (separacja czysta)	20	25
2. Model niemiecki (separacja skoordynowana)	22	26
§ 4. Historia relacji państwo – kościół w Polsce	23	27
I. Stosunki wyznaniowe w I Rzeczypospolitej	24	27
II. Sytuacja kościołów w okresie rozbiorów	25	28
III. Relacje państwo – kościół w II Rzeczypospolitej	27	32
IV. Stosunek władz okupacyjnych do wspólnot religijnych	30	34
V. Stosunki państwo – kościół w okresie Polski Ludowej	30	36
§ 5. Stosunek Unii Europejskiej do religii i kościołów	33	39
I. Ewolucja unormowań wspólnotowych	34	39
II. Poszanowanie wolności myśli, sumienia i religii	38	46
III. Związek z religią jako element tożsamości narodowej państw członkowskich i wspólne dziedzictwo kulturowe	41	47

	Str.	Nb.
IV. Wyłączna kompetencja państw członkowskich w określaniu relacji państwo – kościół	42	49
V. Podmioty wyznaniowe i kwestie religijne w normach dotyczących życia gospodarczego.....	43	50
VI. Dialog podmiotów wyznaniowych z Unią Europejską	45	54
Rozdział II. Podstawy polskiego prawa wyznaniowego	48	57
§ 6. Źródła prawa wyznaniowego Rzeczypospolitej Polskiej	48	57
I. Uwagi wprowadzające	49	57
II. Konstytucja RP	50	59
III. Umowy międzynarodowe	51	60
IV. Akty pochodnego prawa Unii Europejskiej.....	54	67
V. Ustawy	55	68
VI. Rozporządzenia	60	72
VII. Akty prawa miejscowego	61	73
VIII. Akty prawa wewnętrznego	62	74
IX. Znaczenie krajowych umów i porozumień między organami państwa i reprezentantami związków wyznaniowych	63	75
X. Rola prawa własnego związków wyznaniowych	64	78
§ 7. Konstytucyjne gwarancje wolności sumienia i religii.....	66	81
I. Uwagi wprowadzające.....	67	81
II. Zakres podmiotowy	68	82
III. Zakres przedmiotowy	70	83
IV. Dopuszczalne ograniczenia wolności religii	72	85
V. Równość bez względu na religię lub światopogląd.....	73	86
§ 8. Naczelne zasady instytucjonalnych relacji państwo – kościół	74	87
I. Charakterystyka ogólna	75	87
II. Zasada równouprawnienia kościołów i innych związków wyznaniowych.....	76	88
III. Zasada bezstronności	78	89
IV. Zasada autonomii i niezależności	80	90
V. Zasada współdziałania.....	83	92
VI. Zasada bilateralności	85	95
Rozdział III. Zarys statusu jednostki w zakresie wolności sumienia i religii ...	89	96
§ 9. Samookreślenie siebie	89	96
I. Uwagi wprowadzające.....	89	96
II. Swoboda wyboru religii lub światopoglądu areligijnego	90	97
III. Swoboda wyboru stanu duchownego i zakonnego	92	102
§ 10. Podstawowe formy uzewnętrzniania przekonań religijnych	94	103
I. Uwagi wstępne	94	103
II. Nauczanie	95	104
III. Praktyki religijne	96	105
§ 11. Prawo do zrzeszania się w celach religijnych.....	98	106
I. Uwagi ogólne	99	106

	Str.	Nb.
II. Organizacje działające poza strukturami i nadzorem związków wyznaniowych.....	101	108
III. Stowarzyszenia wyznaniowe.....	101	109
1. Istota stowarzyszeń wyznaniowych.....	101	109
2. Cofnięcie aprobaty.....	103	110
3. Rozwiązanie stowarzyszenia.....	103	111
4. Majątek po zlikwidowanym stowarzyszeniu.....	104	112
IV. Organizacje kościelne.....	105	113
V. Zrzeszenia w strukturach kościoła.....	107	114
§ 12. Przysięga, ślubowanie, przyrzeczenie jako formy ekspresji religijnej ...	107	115
I. Uwagi ogólne.....	107	115
II. Religijna motywacja przy składaniu uroczystych zobowiązań.....	108	116
III. Problem dopuszczalności przysięgi religijnej.....	110	121
§ 13. Zakaz dyskryminacji ze względu na religię lub światopogląd.....	112	123
I. Powszechność obowiązywania.....	112	123
II. Przepisy prawa pracy.....	115	127
§ 14. Klauzula sumienia.....	117	128
I. Zasady ogólne.....	117	128
II. Prawo powołania się na klauzulę sumienia przez lekarzy i pomocniczy personel medyczny.....	118	129
III. Możliwość wypełnienia obowiązku wojskowego w formie zastępczej.....	120	130
§ 15. Środki ochrony wolności sumienia i religii.....	124	138
I. Uwagi ogólne.....	124	138
II. Ochrona przed naruszeniami dokonywanymi przez prawodawcę.....	125	139
III. Ochrona o charakterze prawnokarnym.....	126	140
IV. Ochrona cywilnoprawna.....	131	149
Rozdział IV. Związki wyznaniowe i ich jednostki organizacyjne jako podmioty prawa.....	133	150
§ 16. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa Stolicy Apostolskiej.....	133	150
I. Uwagi wstępne.....	134	150
II. Zakres i atrybuty podmiotowości.....	135	151
III. Relacje z Państwem Watykańskim.....	138	154
§ 17. Osobowość cywilnoprawna kościołów i innych związków wyznaniowych.....	141	156
I. Uwagi wprowadzające.....	141	156
II. Ustawowy katalog osób prawnych Kościoła katolickiego.....	143	157
1. Osoby prawne o charakterze ogólnopolskim.....	143	158
2. Osoby prawne o charakterze terytorialnym.....	144	159
3. Osoby prawne mieszane.....	145	160
4. Osoby prawne o charakterze personalnym.....	146	161
5. Kościelne zakłady naukowe.....	148	162
III. Tryby nabywania osobowości prawnej przez jednostki organizacyjne Kościoła katolickiego.....	149	163
IV. Osoby prawne innych związków wyznaniowych.....	152	170

	Str.	Nb.
Rozdział V. Funkcje publiczne związków wyznaniowych	158	186
§ 18. Wyznaniowa forma zawarcia małżeństwa cywilnego	158	186
I. Uwagi wprowadzające	159	186
II. Przesłanki zawarcia małżeństwa	161	189
1. Złożenie zgodnych oświadczeń	164	191
2. Obecność osoby kompetentnej do przyjęcia oświadczeń	164	192
3. Sporządzenia aktu małżeństwa	165	193
III. Czynności poprzedzające zawarcie małżeństwa	166	194
1. Obowiązki nupturientów	166	195
2. Czynności kierownika Urzędu Stanu Cywilnego	167	196
3. Czynności duchownego	168	197
IV. Sporządzenie zaświadczenia o zawartym małżeństwie	168	198
1. Urzędowy wzór zaświadczenia	168	198
2. Podmiot sporządzający	169	199
V. Przekazanie zaświadczenia do Urzędu Stanu Cywilnego	170	200
1. Podmiot obowiązku przekazania	170	200
2. Termin przekazania	171	201
3. Sposób przekazania	172	202
VI. Sporządzenie aktu małżeństwa	173	203
VII. Zawarcie małżeństwa w niebezpieczeństwie śmierci	173	204
VIII. Ustanie małżeństwa	173	205
§ 19. Nauczanie religii w publicznych przedszkolach i szkołach	174	206
I. Religia jako przedmiot szkolny	175	206
1. Zasada równoprawnego traktowania religii jako przedmiotu nauczania	175	206
2. Zasady oceniania i klasyfikowanie	176	207
3. Zasada bezstronności światopoglądowej władz publicznych a nauczanie religii	177	209
II. Prawa i obowiązki uczniów i ich opiekunów prawnych	178	210
1. Prawo do udziału w katechizacji szkolnej i jego realizacja	178	210
2. Zasada fakultatywności	179	213
3. Ograniczenie w zakresie prawa do katechizacji szkolnej (limity uczniów)	180	214
III. Kompetencje władz oświatowych	180	215
1. Obowiązek zorganizowania lekcji religii	180	215
2. Nadzór pedagogiczny nad nauczaniem religii	181	216
IV. Uprawnienia i obowiązki związków wyznaniowych	182	217
1. Prawo do ustalania treści nauczania, programów i podręczników szkolnych	182	217
2. Prawo do desygnowania i usuwania nauczycieli religii	182	219
3. Prawo do realizowania nadzoru nad nauczaniem religii	183	219
V. Status nauczycieli religii	183	219
1. Kwalifikacje	183	219
2. Prawa i obowiązki	184	220
3. Wygaśnięcie stosunku pracy	185	221
§ 20. Działalność naukowa i edukacyjna	186	222
I. Uwagi wstępne	186	222

	Str.	Nb.
II. Szkolnictwo podstawowe i średnie	187	223
III. Szkolnictwo wyższe	188	226
IV. Nauki kościelne na uczelniach państwowych	191	231
1. Wydziały katolickie	191	231
2. Chrześcijańska Akademia Teologiczna	192	232
3. Katedry Teologii	192	233
§ 21. Pomoc społeczna	192	234
I. Zagadnienia wstępne	193	234
II. Przekazywanie zadań z zakresu pomocy społecznej	194	236
III. Zakres działalności	195	237
1. Domy pomocy społecznej.....	195	238
2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.....	195	239
3. Schroniska.....	196	240
4. Stacje.....	196	241
5. Jadłodajnie	197	242
6. Ośrodki wspierania bezrobotnych.....	197	243
7. Działalność opiekuńczo-wychowawcza	197	244
§ 22. Ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	198	247
I. Uwagi wstępne	198	247
II. Ochrona zabytków	199	248
III. Muzea	200	249
IV. Archiwa	200	250
V. Biblioteki	201	251
VI. Działalność Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych..	201	252
VII. Współdziałanie służb publicznych i związków wyznaniowych	202	253
Rozdział VI. Działalność związków wyznaniowych w sferze publicznej	203	254
§ 23. Duszpasterstwo wojskowe	203	254
I. Uwagi ogólne	203	254
II. Duszpasterstwo katolickie	204	255
1. Jurysdykcja kościelna	204	255
2. Jurysdykcja wojskowa oraz usytuowanie organizacyjne w strukturach Ministerstwa Obrony Narodowej.....	205	255
3. Struktury terenowe.....	205	255
III. Duszpasterstwo prawosławne	206	255
IV. Duszpasterstwo ewangelickie	207	256
§ 24. Działalność duszpasterska w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i Ministerstwa Finansów.....	207	257
I. Duszpasterstwo Straży Granicznej	208	257
II. Duszpasterstwo Służby Celnej	209	258
III. Duszpasterstwo Policji	209	259
§ 25. Duszpasterstwo w zakładach karnych i aresztach śledczych	211	260
§ 26. Duszpasterstwo w zakładach opieki zdrowotnej	212	261
§ 27. Działalność związków wyznaniowych poprzez <i>mass media</i>	213	262
I. Prawo do emitowania swoich programów w państwowych środkach masowego przekazu	214	262
II. Prawo do posiadania własnych środków przekazu	214	263

	Str.	Nb.
§ 28. Posiadanie cmentarzy	215	264
I. Uwagi wstępne	215	264
II. Prawo do posiadania cmentarzy	215	265
III. Nienaruszalność cmentarzy	216	266
IV. Wyznaniowość cmentarzy a prawo do pochówku zgodnego z przekonaniem	217	269
Rozdział VII. Działalność związków wyznaniowych w przestrzeni spraw własnych	219	270
§ 29. Zarządzanie własnymi sprawami	219	270
I. Niezależność od państwa w wykonywaniu funkcji religijnych	219	270
II. Zasada swobodnego kształtowania przez związki wyznaniowe swoich struktur organizacyjnych	219	271
III. Zasada swobodnej obsady stanowisk kościelnych i jej ograniczenia	221	274
§ 30. Kult publiczny	223	279
I. Znaczenie terminu „kult publiczny”	224	279
II. Wolność kultu	224	280
III. Sprawowanie kultu w miejscach publicznych	226	281
IV. Obchodzenie świąt religijnych	227	283
1. Charakterystyka dni ustawowo wolnych od pracy pod względem ich religijnego charakteru	227	284
2. Świąta „w ciągu roku” niebędące dniami ustawowo wolnymi od pracy	229	285
3. Świąta przypadające w określonym dniu każdego tygodnia	231	288
§ 31. Przetwarzanie danych osobowych	232	289
I. Charakter danych przetwarzanych przez związki wyznaniowe	233	289
II. Przesłanki legalnego przetwarzania	233	290
III. Zakres publicznego nadzoru nad przetwarzaniem danych	235	291
IV. Udostępnianie danych	236	292
V. Uprawnienia osób, których dane dotyczą	236	293
Rozdział VIII. Finansowe i majątkowe aspekty działalności kościołów i innych związków wyznaniowych	237	294
§ 32. Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych	237	294
I. Uwagi wprowadzające	238	294
II. Ofiarność wiernych	241	299
III. Subwencje i dotacje z Funduszu Kościelnego	245	305
IV. Perspektywy zmiany modelu finansowania instytucji kościelnych ...	248	310
§ 33. Zwolnienia podatkowe i celne kościelnych osób prawnych	252	315
I. Uwagi wprowadzające	253	315
II. Podatek dochodowy od osób prawnych	254	316
III. Podatek od nieruchomości	256	320
IV. Podatek od spadków i darowizn	257	321
V. Podatek od czynności cywilnoprawnych	258	322
VI. Należności celne	259	323

	Str.	Nb.
§ 34. Regulacja spraw majątkowych kościelnych osób prawnych	261	324
I. Uwagi wprowadzające	261	324
II. Uwłaszczenie kościelnych osób prawnych	265	331
III. Postępowanie regulacyjne	266	332
§ 35. Fundacje kościelne	269	333
I. Uwagi wprowadzające	269	333
II. Nadzór nad działalnością fundacji	271	335
III. Przeznaczenie majątku fundacji w razie jej likwidacji	272	336
Rozdział IX. Administracja wyznaniowa i komisje państwowo-kościelne	274	337
§ 36. Kompetencje i zadania rządowej administracji wyznaniowej	274	337
I. Naczelný organ wyznaniowej administracji rządowej	274	337
II. Wyznaniowa administracja rządowa w województwie	275	338
§ 37. Rejestrowanie związków wyznaniowych	276	339
I. Uwagi wstępne	276	339
II. Legitymacja do złożenia wniosku o wpis do rejestru	277	340
III. Wymogi formalne wniosku	278	341
IV. Postępowanie rejestrowe	278	342
V. Prowadzenie rejestru	279	343
VI. Stan rejestru	281	344
1. Dział „A”	281	344
2. Dział „B”	285	345
VII. Wykreślenie z rejestru i likwidacja związku wyznaniowego	285	346
§ 38. Komisje państwowo-kościelne	286	347
I. Komisje konkordatowe	286	347
II. Komisja Wspólna Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej i Konferencji Episkopatu Polski	287	348
III. Wspólny Zespół Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Świętego Soboru Biskupów	288	349
IV. Komisja Wspólna Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Polskiej Rady Ekumenicznej	288	350
V. Komisja Wspólna Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Aliansu Ewangelicznego w Rzeczypospolitej Polskiej	288	351
Rozdział X. Sytuacja prawna osób duchownych	289	352
§ 39. Zakres praw i obowiązków osób duchownych	289	352
I. Uwagi wprowadzające	289	352
II. Reguły generalne	291	355
III. Służba wojskowa osób duchownych	291	356
IV. Duchowny jako świadek	293	357
§ 40. Opodatkowanie przychodów osób duchownych	295	360
I. Uwagi wprowadzające	295	360
II. Ogólna charakterystyka zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych	297	361
III. Okoliczności decydujące o wysokości ryczałtu	298	362

	Str.	Nb.
IV. Obowiązki duchownych opłacających podatek w formie zryczałtowanej	301	366
V. Zrzeczenie się opodatkowania w formie ryczałtu	302	367
VI. Opodatkowanie na zasadach ogólnych	302	368
§ 41. Ubezpieczenia z tytułu pozostawania w stanie duchownym	303	369
I. Uwagi wprowadzające	304	369
II. Zakres podmiotowy	305	370
III. Ubezpieczenia społeczne	307	371
1. Zasady podlegania ubezpieczeniom	307	371
2. Składki ubezpieczeniowe.....	309	376
3. Świadczenia	311	379
IV. Ubezpieczenie zdrowotne.....	311	383
Indeks rzeczowy	314	

[Przejdź do księgarni →](#)